

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää sekä pesän ja munien siirtämistä ja hävittämistä

Hakija

Elle Snellman

Asia

Lupahakemus kalalokin pesän ja munien siirtämiseen tai hävittämiseen asuinrakennuksen katolta kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Espoossa, Uudellamaalla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa yhden kalalokin (*Larus canus*) pesän ja siinä olevien munien siirtämiseen tai hävittämiseen. 14.5.2025 pesässä on ollut 3 munaa.

Kalalokkipariskunta on nyt viidettä vuotta tehnyt pesänsä kaksikerroksisen talon katolle (Tyrskyvuori 19, 02320 Espoo). Poikasten kuoriutuessa lokit ovat todella aggressiivisia ja hyökkäilevät ihmisten kimppuun, jotka ovat menossa koteihinsa. Eritoten lapset ovat peloissaan. Taloyhtiö on tehnyt kaiken voitavansa näiden vuosien aikana ja mitkään lain puitteissa olevat keinot eivät ole riittäneet karkottamaan tätä kalalokkipariskuntaa.

Hakija asuu vastapäisessä talossa ja ne, joiden parveketerassit ovat lokkipariskunnan lähietäisyydellä, saavat pysyä sisätiloissa, kun poikaset ovat kuoriutuneet. Hakijalla on kaksi pientä lastenlasta ja hän on aloittanut tukiperheenä toimimisen. Hän ei voi ottaa tukiperhelapsia ennen kuin lokkipariskunta pesueineen on lähtenyt, sillä lokit käyttäytyvät pelottavasti ja näykkivät, sekä muutoinkin aiheuttavat likaisuutta jätöksillään. Tyrskyvuori on asukkaille, joten hakija pyytää lupaa siirtää pesä toisaalle, myös lintuinfluenssan takia. Pesän voisi siirtää esim. lähialueen rantaan. Jos siirto ei onnistu, haetaan lupaa pesän hävittämiseen.

Lupaa haetaan ajalle 16.5.2025-30.6.2026. Hakija uskoo, että jos pesän siirtää tänä aikana, pari ei tule takaisin. Hakemus koskee myös mahdollista ensi vuoden pesimäaikaa, jos kalalokit siirrosta huolimatta palaavat entiselle pesäpaikalleen.

Hakemukselle haetaan pikaista käsittelyä, sillä hakemushetkellä lintujen munien kuoriutumisaika on jälleen kohta käsillä. Hakemuksen liitteenä on toimitettu kuva rakennuksesta ja pesivistä kalalokeista.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen lajien tahallisen häirinnän erityisesti lisääntymisaikana. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan kalalokin pesinnän häirintään sekä pesän ja munien ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.7.2025 asti.
- 2 Tällä luvalla saa ensisijaisesti siirtää ja toissijaisesti hävittää yhden kalalokin pesän ja siinä olevat munat Espoossa hakemuksessa tarkennetun asuinrakennuksen katolta. Mikäli kalalokit rakentavat luvan voimassaoloaikana uuden pesäaihion, saa sen hävittää.
- 3 Pesä on ensisijaisesti siirrettävä. Pesän saa hävittää ainoastaan, mikäli sopivaa siirtopaikkaa ei ole tarjolla tai emot hylkäävät siirretyn pesän. Mikäli siirto toteutetaan, pesä tulee siirtää paikkaan, jossa pesinnästä ei aiheudu vaaraa turvallisuudelle. Pesän siirrossa tulee huomioida lajin pesimäbiologia.
- 4 Pesää, jossa on poikaset, ei saa siirtää tai hävittää.
- 5 Pesän siirtämisen tai hävittämisen jälkeen pesäpaikalla ja katon muilla turvallisuuden kannalta kriittisillä paikoilla tulee kehittää pesinnän ennaltaehkäisyä, jotta kalalokkipari ei palaisi samalle alueelle pesimään. Pesinnän estämiseen voi käyttää mm. pressuesteitä, lippusiimoja, lintupiikkejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten haukkaleijoja tai tekokäärmeitä.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehdojen noudattamista yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3848/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, kuinka monta munaa pesässä oli sekä milloin ja minne pesä siirrettiin, vai pitikö pesä hävittää. Mikäli pesä siirrettiin, tulee kertoa, jatkoiko kalalokki pesintää siirretyllä pesällä. Lisäksi tulee raportoida, miten pesinnän ennaltaehkäisyä on luvan myöntämisen jälkeen kehitetty.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kaksikerroksisen asuintalon katolla pesivät poikasiaan puolustavat kalalokit aiheuttavat vaaratilanteita asukkaille.

Muuta tyydyttävää ratkaisua kuin pesän ja siinä jo olevien munien ensisijainen siirtäminen ja toissijainen hävittäminen ei ole osoitettavissa. Pesän ja siinä olevat munat saa hävittää vain siinä tapauksessa, ettei sopivaa siirtopaikkaa löydy. Toimenpiteet tulee aloittaa mahdollisimman pian luvan saamisesta, jotta poikaset eivät ehdi kuoriutua.

Ehtojen mukaisesti siirretyn tai hävitetyn pesän paikalla ja kattoalueella ylipäänsä tulee kehittää pesinnän ennaltaehkäisyä ja kokeilla uusia menetelmiä. Soveltuvien menetelmien valinnassa voi tarvittaessa hyödyntää tuholaiistorjunnan asiantuntijaa. Mikäli siitä huolimatta kalalokkipari alkaisi rakentamaan uutta pesäaihiota, saa sen luvan voimassaoloaikana hävittää. Tässä tapauksessa ennaltaehkäisyä tulee edelleen jatkokehittää.

Lupa on myönnetty 31.7.2025 asti voimassa olevana, koska ennaltaehkäisyä kehittämällä pari pitäisi saada siirtymään muualle pesimään tulevana pesimäkausi. Pesän hävittäminen pesimäkauden ulkopuolella 31.7. jälkeen ei edellytä poikkeuslupaa.

Suorittamalla toimenpiteet mahdollisimman aikaisessa vaiheessa pesintää lisätään todennäköisyyttä sille, että kalalokkipari voisi aloittaa uuden pesinnän muualla, mikäli siirto ei onnistu. Niinpä luvan mukaisilla toimilla ei arvioida olevan vaikutusta kalalokin suotuisaan suojelutasoon. Lintuja ei myöskään ole sallittua vahingoittaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kalalokin pesintä on tällä hetkellä käynnissä ja luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Siirtämällä tai hävittämällä pesä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa lisätään todennäköisyyttä sille, että kalalokkipari aloittaa uuden pesinnän muualla, mikäli siirto ei onnistu. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen ja pesivien lintujen aiheuttaman turvallisuusriskin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Uudenmaan ELY-keskus kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos kirjaamo.lansi-uusimaa@poliisi.fi

Espoo kirjaamo@espoo.fi

Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry. suojelusihteeri@tringa.fi

SLL Uudenmaan luonnonsuojelupiiri ry. uusimaa@sll.fi

Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/3848/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3848/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 30.05.2025 11:06

Ratkaisija Aalto Tapio 30.05.2025 11:20

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42069

Telefax: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.